

Man ville redde juvelen Øisang som trafikkerer fra Risør til Gjerneslandet

Aksjonsgruppen

”M/F ØISANG I DRIFT”

Fra nettstedet i 2001 <http://www.allgronn.org/oisangferga.html>

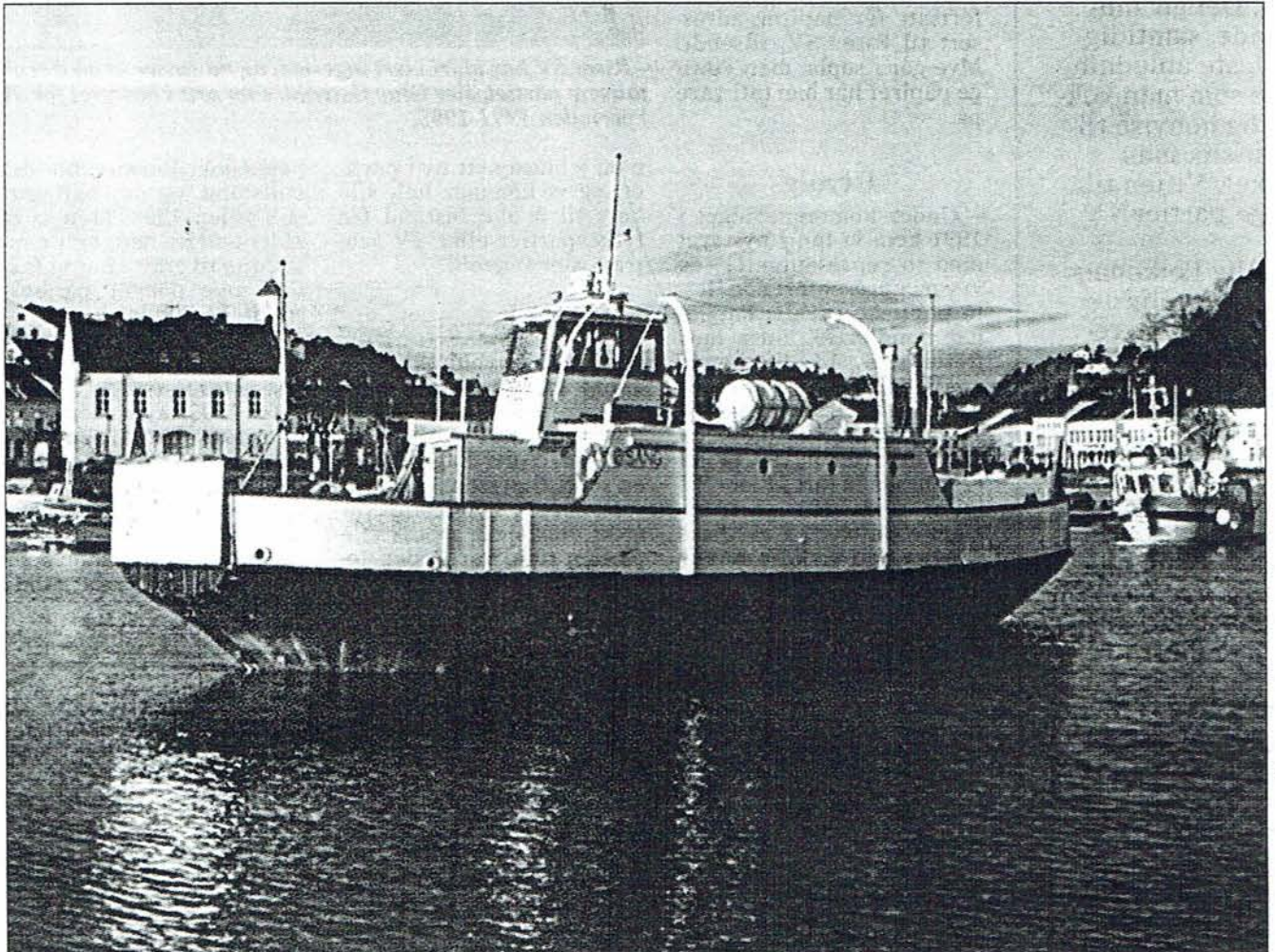

En hyllest til fergen: <https://vimeo.com/107523712>

Presseklipp og brev følger..

På barrikadene for «Øisang»

ER • REPO •

Brukerne og bevarerne av bilferja "Øisang" samler seg på barrikadene. Med Erling Okkenhaug fra stiftelsen Allgrønn som initiativtaker og talsmann vil en aksjonsgruppe stå på for å sikre "Øisang" fortsatt fartstid på Østerfjorden.

Aksjonsgruppa som arbeider intenst for å unngå at treferja fra Moen raderes ut til

fordel for en "anonym" stålferje, består av bl. a. Heidi Hødnebø Olsen, Thorvald Garthe, Dagfinn Pedersen, Vigdis Hødnebø, Anne Gro Johnsen, Leif Nilsen og Willy Thorsen.

Kamp for Risørs gamle treferge

Ildsjelene har ikke gitt opp kampen for den gamle trefergen «Øisang» i Risør. Men klenodiet kan ha hatt sin siste tur.

CHRISTIAN ALTMANN
ANDERS MARTINSEN (foto)
Risør

I drift. Forkjemperne for den pittoreske trefergen frykter at tiden har løpt fra MF «Øisang», og at den aldri mer vil legge til ved fergeleiet i Risør. Det er penger til reparasjoner det står om, fartøyet må settes i stand for minst en million kroner før den tilfredsstillende kravene som myndighetene har satt.

Knapp tid

En aksjonsgruppe bestående av lokale ildsjeler i tillegg til Erling Okkenhaug i Allgrønn kjemper nå en hektisk

kamp for å beholde landets eldste gjenværende treferge, som ble satt i trafikk i Risør i 1950.

– Den er et sentralt element i de kvalitetene Risør er kjent for: Trehusbebyggelse og kulturvern. For byen og distriktet rundt er den svært viktig, og vårt håp er at vi innen 1. oktober skal stable på bena en plan for hvordan den kan sikres, sier Erling Okkenhaug til Aftenposten.

Stor betydning

Strategien er å dokumentere fergens betydning for Risørs kulturhistorie.

– Å fjerne «Øisang» fra lokalmiljøet blir som å rive ned veggene i trehusbebyggelsen der. Vi skal også se på fartøyet som en del av infrastrukturen og forhåpentlig klare å presentere planer for finansiering, reparasjoner og videre drift,

Siste reis. Bildet av «Øisang» er tatt på en av trefergens siste turer i slutten av august. Nå kjemper flere for å bevare fartøyet i drift.

legger Allgrønn-stifteren til.

Aksjonsgruppens håp er at Aust-Agder fylke, sammen med andre interesser, kan sikre videre liv for «Øisang». Private sponsorer er også velkomne til å melde seg.

Erstattes?

Det er fergeselskapet Østre Søndeled og Risør Fjordruter AS som eier «Øisang». Selskapet vurderer nå å erstatte den gamle trefergen

med et mer moderne fartøy i stål. Bakgrunnen for dette er økonomiske årsaker: Reparasjoner og vedlikehold av «Øisang» blir for kostbart.

1. september hadde trefergen sin siste tur på sin faste rute mellom Risør og Øysang i Søndeledfjorden. Foreløpig er en stålferge bygget i 1968 satt inn i trafikk.

christian.altmann
@aftenposten.no

«Øisang» må reddes!

Jeg hoppet nesten i stolen da jeg leste at Øisang er på vei ut. Er ikke dette Norges eldste bilferge av tre? Fergen i seg selv er et klenodium. At den er gammel behøver ikke å bety at den er dårlig. Rask er den også.

Javel, så den trenger mer vedlikehold enn en ny ferge, det gjør vi alle med alderen. Men Øisang har sjarme, den bringer frem smilet hos trafikkantene. Turistene, utenlandske såvel som norske går fornøyde i

land etter en tur med Øisang. År tilbake tok jeg fergen t/r Risør med mine barn hver sommer bare for å ha tatt den, nå må jeg gjøre det samme med mine barnebarn, de elsker den.

Har vi råd til å miste et slikt klenodium? Den er en del av det faste sommerbildet for mange, fastboende som besøkende. Øisang hører hjemme i den turistvennlige kunstnerbyen Risør. Jeg forstår det slik at noen vil at Øisang skal er-

stattes med en sjelløs stålferge uten plass til så mye som en bil. Jeg ser her en parallell til Kragsgatens blå aluminiumspalass.

Jeg gremmes og håper derfor at Øisang fortsatt vil bringe frem smilet i oss i mange år fremover.

Med hilsen
Thomas Juell

31/08

Dagboka

ARVID BRYNE

© 22 31 06 01

abr@dagbladet.no

DAG SOLBERG

© 22 31 06 11

dso@dagbladet.no

FREDAG 31. AUGUST 2001

RADARKAMERAT: Lars-Jacob Krogh syntes «Røysta» var fæl til å begynne med.

TAKK: Tordis Aavatsmark takker Herbjørn Sørebo.

Siste dag for «Røysta»

Da **Herbjørn Sørebo** for første gang opplot sunnfjordrøysta si i Dagsnytt en kveld i 1964 og kom ut av studio etter å ha lest 18.30-bulletinen, var det dødsstille i redaksjonen. Redaksjonssekretær **Per Bøhn** sa: Du har gjort nok her i dag, og tok ham med på vannhullet Trocadero på Majorstua. Da Herbjørn kom på jobb neste dag, fikk han vite at hans debut hadde forårsaket telefonstorm fra rasende lyttere. Han ble sendt til talepedagog, der han blant annet måtte henge etter fingrene i en dørkarm med en kork i munnen og utstede bestemte lyder mens pedagogen slo toner på et pia-

no. Dette varte i to år, og han lurte på om det var dette som var livet, fortalte han selv i går, da han ble takket av etter 37 år i NRK. «Alle» var der, og hyllingsordene var mange og varme. Han fikk høre at han var den

eneste i institusjonen som verken trenger inn- eller ut-annonsering, og at «selvfølgelig har du vært en smule selvopptatt, men du er en av de få som har hatt grunn til det». (Bjørn Hansen)

MF «Øisang» truet

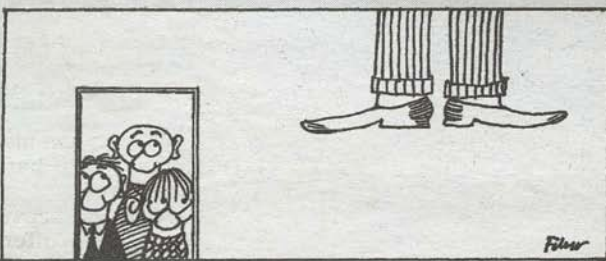

KULTURMINNE: Landets eldste bilferje i tre. Foto: ERLING OKKENHAUG

Landets eldste bilferje bygd i tre, MF «Øisang», har trafikkert strekningen Risør-Øisang i drøye femti år. Nå står man foran en betydelig teknisk restaurering for å tilfredsstille krav fra Sjøfartsdirektoratet, og rederiet har derfor luftet muligheten for å bytte den ut med en nyere stålbåt. Det har

skapt uro, men også tiltak blant ferjas mange venner. Tidligere i denne måneden ble aksjonsgruppa «M/F Øisang i drift» nedsatt. Den har til formål å skaffe til veie to millioner kroner for å opprettholde dette levende kulturminnet. Gruppas talsmann er **Erling Okkenhaug** tlf. 92 09 25 22/erling@okkenhaug.com.

Den triste musiker

Kvelden var mørk da cellisten Cellén spilte sørgmodig på streng nummer én. Tristere lød det fra streng nummer to: klagesang tonte i aftenens ro. Kvaler og lengsler og vemod og ve tolket han tungsint på streng nummer tre. Og da det lysnet på notepapiret, hang han på loftet i streng nummer fire.

Filur

Hyllest til "Øisang"

Via Erling Okkenhaug, primus motor i støttegruppa for "Øisang" har vi mottatt denne mailen fra en California-bosatt jente med tydelig stor sans både for Risør og for byens bredbukede bilferje:

"Risør uten Øisang ville bli så tomt og bart. Behold, bevar og hold ved like ALT som gjør Risør så unikt. Risørflekken, Branntårnet, Stangholmen, Kastellet, Solsiden og Øisang. Uten alt dette ville jo Risør være en ganske alminnelig sørlandsby – NESTEN!
Man kan ikke si «der kommer Øisang» uten også samtidig smile.
Ikke ta det smilet fra oss !

Hilsen Grethe"

UTEBLIR AVISEN:

Abonnenter i Gjerstad og Risør, ring til

37 15 31 12

(TIRSDAG, TORDAG OG LØRDAG KL. 08.00-11.00)

Aust Agder Blad

8/11 - 2000

Ordfører er optimist på «Øisangs» vegne

”Øisang”s dager er kanskje ikke talte allikevel. Signaler fra så vel ordfører som riksantikvar tyder nemlig på at det er interesse for å holde ”Øisang”, som det kulturminnet fartøyet vitterlig er, i fortsatt fast trafikk mellom det ”mørke” fastland og Risør sentrum.

”Øisang” ble tatt ut av trafikk 1. september. Da ble den forføyd innerst i Hødnebukilen, en lite verdig avslutning for en ferge som har trafikert Østerfjorden i over 50 år. Det mente både den nedsatte støttegruppa, og det mener mange andre støttespillere. Ordføre Lars Lauvhjell er blant dem. Men han er heldigvis ikke alene.

Ser muligheter

–Jeg ser så absolutt muligheter for at ferga kan komme i drift igjen, sier han, og aner vi ikke en anelse optimisme i stemmen, og det til tross for at intervjuet gjøres bare dagen etter at bystyret har vært samlet til budsjettkonferanse på rådhuset!

–Med andre ord, ordfører, ”Øisang” mener du bør komme i trafikk igjen?

–Jeg synes så absolutt vi skal gjøre det her! Jeg har også vært i kontakt med Riksantikvaren, vi var på et møte hos han i forrige uke, og i den grad det er mulig å ”føle” noe i forhold til statlige etater mener jeg det er realistisk å tro at vi kan få hjelp fra hans kontor.

Seilende kulturminne

–Hva er årsaken til at ”Øisang” også appellerer til Riks-

Deler av dekket ble skiftet ved Risør Trebåtbyggeri i fjor. Resten må tas samt at mye annet også må gjøres før ”Øisang” kommer i drift igjen.

antikvaren som har så mange verneverdige fartøyer på sin liste over prosjekter som ber om støtte?

–Jeg oppfattet det slik at riksantikvarens holdning til ”Øisang” er knyttet til det at dette ikke dreier seg om et fartøy som stort sett ligger til stas og bare en sjelden gang er i bruk. Tvert imot er ”Øisang” et seilende kulturminne i aktiv drift. Ikke bare fordi den i seg selv er blitt et veteranfartøy, bygget i distriktet, men også fordi den bidrar til å opprettholde den fjordtrafikken som var så viktig for Risør for en del tiår siden.

Dele kostnadene

–Hva vil det koste å få ”Øisang” tilbake i rute?

–Akkurat det tør jeg ikke ha noen formening om nå. Det er

flere båtbyggerier inne i bildet som regner på priser. Jeg kan imidlertid nevne at jeg ser for meg å dele kostnadene på tre, kommunen tar sin del, fylkeskommunen sin mens riksantikvaren tar den siste tredjeparten. Tidligere har det dessuten vært antydning at kommunens bidrag ville bli cirka 300.00. Jeg ser imidlertid ikke bort i fra at dette beløpet må fordobles, sier Lauvhjell.

Ny motor

Det som hele tiden har vært klart i forbindelse med de arbeider som må utføres om bord er at resten av dekket må skiftes, likeledes dekkbjelker. Dessuten må styrehuset bygges nytt samt deler av garneringen. Motoren må også skiftes ut.

–Det er også usikkerhet knyt-

et til spantetoppene under dekket som skal erstattes. Er det råte her må disse byttes ut og det er også antydning at både for og akterspeil trenger en ekstra sjekk. Det som er sikkert er at dersom vi nå skal gå inn med midler for å få ”Øisang” i trafikk igjen må vi ha en garanti for at det blir lenge til neste store reparasjon, sier ordføreren som legger til at beslutninger må tas relativt raskt. Lykkes en ikke med å starte reparasjonene av ”Øisang” rundt nyttår kan det nemlig spøke for at gode, gamle, bredvomma ”Øisang” ikke blir klar til sommertrafikken..

LØRDAG

«Øisang» i drift igjen?

"Øisang"s dager er kanskje ikke talte allikevel. Signaler fra så vel ordfører som riksantikvar tyder nemlig på at det er interesse for å holde "Øisang", som det kulturminnet fartøyet vitterlig er, i fortsatt fast trafikk mellom det "mørke" fastland og Risør sentrum.

Aust

LOKALAVISEN FOR

Agder

RISØR OG GJERS

Torsdag 11. oktober 2001

Nr. 114 - 149 årgang

Håp for «Øisang»

■ Det er utvetydig enighet om at Øisang må seile! Dette sier Erling Okkenhaug, leder av aksjonsgruppen "M/F Øisang i drift", som de siste tre ukene har arbeidet intensivt for å redde den tradisjonsrike bilfergen.

● Side 10

Fortsatt håp for Øisang

Det er utvetydig enighet om at Øisang må seile! Dette sier Erling Okkenhaug, leder av aksjonsgruppen "M/F Øisang i drift", som de siste tre ukene har arbeidet intensivt for å redde den tradisjonsrike bilfergen. Også ordfører Lars Lauvhjell er optimist, men påpeker at det fortsatt er en lang vei å gå.

– Over hele linjen er det en utvetydig enighet om at båten må gå. Alle instanser som driver med vern påpeker at Øisang stiller i en helt spesiell kategori – hun er eneste verneverdige båt som er i drift. Fra Sjøfartsmuseets side uttrykkes det et sterkt ønske om at fergen fortsatt skal seile, for dem er dette en annen museal måte å se saken på, forteller Okkenhaug. Han har nå vært igjennom hele det store apparatet som er opptatt av fartøyvern, blant annet Foreningen kysten, Norsk forening for fartøyvern, riksantikvaren og fylket.

Nasjonale midler

– Jeg tror arbeidet til aksjonsgruppen har sannsynliggjort – og ikke minst synliggjort – at det bør finnes midler på nasjonalt nivå for å redde bilfergen. Dette fordi støtteapparatet på nasjonalt plan nå viser seg å være større enn antatt, sier Okkenhaug. For tiden jobber støtteaksjonen med å lage en oversikt over alle stiftelser som gir bidrag med økonomisk støtte til kulturelle formål, slik at disse kan kontaktes. På sikt vil aksjonen gå over til å bli en støtteforening for Øisang, og man ønsker å etablere et fond som skal gi trygghet rundt fergens fremtidige vedlikehold.

Ingen museumsbestyrer

– Nils Peder Sjøvåg driver en bedrift, og det kan ikke forventes at han skal være noen museumsbestyrer. Derfor er det viktig at støtteforeningen og andre bidrar med å skape trygghet rundt for vedlikehold av Øisang. Dersom fergen pus-

ses opp vil de sterke viljeerklæringene fra nasjonalt hold samt fondet til støttegruppen bidra til en slik økonomisk trygghet for fremtiden, mener Okkenhaug, og tilføyer at det er mange mennesker som er med og bryr seg og Øisang slik at Sjøvåg ikke lenger er alene om ansvaret. I nær fremtid skal han ha et møte med kommunen for å drøfte Øisangs fremtid, og Okkenhaug har tro på en "happy ending".

– Det er ingen uenighet om at fergen er en sentral del av bybildet og Risørs kultur. Det er stor velvilje fra fagfolk og andre som bryr seg, og kommunikasjonen med kommunen har vært god. Nå må alle positive tilbakemeldinger føre til et mer forpliktende engasjement for fortsatt drift av Øisang, mener Okkenhaug.

Optimist

– Dette er en sak som tydeligvis har vakt stor interesse både innad i kommunen og utenfor, og det må være lov til å være optimist, sier ordfører Lars Lauvhjell i en kommentar. Han påpeker at det fortsatt er en lang vei å gå økonomisk – utfordringen ligger i hvor man skal få pengene fra. Det er nødvendig med offentlige midler fra kommunen og fylkeskommunen, og ordføreren forventer også at riksantikvaren kommer på banen etter all velviljen som har kommet fra fagmiljøer og private personer.

– Vi må være kreative og ha en bred dugnad for å skaffe penger. Det er på det rene at fergeselskapet ikke har økonomi til å bidra med mye, så vi har en stor – men absolutt viktig – jobb å gjøre. Etter mitt syn eksisterer det per i dag ingen andre tydelige alternativer enn Øisang som lar seg finansieres, sier ordføreren, og dersom alternativet er ingen ferge er det et sterkt argument for å bevare Øisang.

For ham personlig er Øisang viktig for å opprettholde en levende forbindelse som betyr mye for Øysang/Gjernes-området i tillegg til utviklingen av Risør som sted. Øisang er også viktig i turistsammenheng som transportmiddel og landets eldste treferge som er i drift.

Økonomisk løft

– Det er viktig å få de endelige kostnadene på plass, sier Lauvhjell, og antyder at beløpet kan bli høyere enn anslaget på 1,6 millioner fra i sommer. Uansett vil det dreie seg om et stort økonomisk løft, og til syvende og sist går det en smertegrense for både det offentlige og private bidragsyttere.

– Gode og fromme ønsker er ikke nok – de må materialiseres. Derfor kreves det vilje og innsats fra det politiske miljøet til å yte mer enn man tidligere har gått inn for, avslutter Lauvhjell.

● **CHRISTIN RØISLAND**
redaksjon@austagderblad.no

«Øisang» får støtte fra Riksantikvaren

Dersom fylkeskommunen, kommunen og riksantikvaren nå slår sine skillinger sammen og satser på å få "Øisang" tilbake i drift, tyder mye på at oppgaven blir overlatt til Risør Trebåtbyggeri.

– Kvalitetsmessig har båtbyggeriet vist seg å holde mål. Også prismessig viser det seg at Risør Trebåtbyggeri ligger best an, sier daglig leder for ferjeselskapet og skipper på "Øisang", Nils P. Sjøvåg.

En nyrestaurert "Øisang" vil også få sine "skytssengler" i tida fremover. Støttegruppa for ferja ønsker nemlig å utarbeide en strategi for drift og bevaring av transportklenodiet.

Leder for støttegruppa, Erling Okkenhaug, sier at han er svært glad for at forholdene kan ligge til rette for restaurering og drift av "Øisang" igjen.

– Det gleder meg enormt at det nå ser ut til å være muligheter for bevaring av ferja. Nå må støttegruppa komme sammen for å utvikle en strategi for hvordan ferja skal holdes i drift, sier han og tilføyer: – Risør gjør en svært god jobb når det gjelder å markedsføre seg som trehus og trebåtby. "Øisang" er på mange måter en viktig komponent i dette, sier han.

Erling Okkenhaug mener med andre ord "Øisang" passer som hånd i hanske til satsingen på trehus og trebåter, begreper som for lengst har gitt Risør en egen status.

– Jeg mener disse begrepe- ne, trehusby og trebåtby kan verdsettes til over 30 millioner i medieprofil-verdi hvis man måler i spaltemillimetre og etersendt presseomtale og ser dette i sammenheng med annonsekostnader, sier han, urokelig i sin tro på at "Øisang" har et stort potensiale i mange år fremover.

Men om ordfører Lars Lauvhjell nå uttaler seg po-

sitivt om bevaring, og skipper Nils P. Sjøvåg også er opprømt ved tanken på å få en nyrestaurert ferje, med ny motor i drift igjen, er det fortsatt skjær i sjøen før alle forhold er avklart. Fylkeskommunen må være villig til å satse og Riksantikvaren må bli en aktiv støttespiller. Det siste blir avklart i disse dager. Men det haster med de øvrige beslutningene.

– Vi håper på en avklaring slik at båtbyggeriet kan begynne med restaureringsarbeidet så snart som mulig. Jeg har vært i kontakt med ulike båtbyggerier. Jeg er glad for at Risør Trebåtbyggeri ligger an til å få jobben, dersom alt nå går i orden, sier Nils P. Sjøvåg som legger til:

– Kvalitetsmessig har båtbyggeriet vist seg å holde mål. Også prismessig viser det seg at Risør Trebåtbyggeri ligger best an.

700.000 mer til Øisang

RISØR: Motorfergen Øisang trengte 3 millioner kroner til nødvendig reparasjon, da det i fjor ble slått alarm og det lenge så ut til at befolkningen på Øisang ville miste sin fergeforbindelse til Risør sentrum. Okkenhaug- kjent fra kanalprosjektet i Arendal- var blant dem som aksjonerte for å bevare den unike fergen.

Sist torsdag vedtok Risør bystyre å øke sitt tilskudd til reparasjon av MF Øisang fra 300.000 til 1 million kroner- noe som antagelig betyr at fergen er reddet. Det forutsettes at Aust-Agder fylkeskommune, Riksantikvaren og AS Østre Søndeled og Risør fergeruter deltar, slik at man når det nødvendige beløpet på 3 millioner kroner.

- Risør fortjener honnør for dette, sier Erling Okkenhaug i Allgrønn, som i høst dro i gang en aksjon for MF Øisang.

- Trehus- og trebåtbyen Risør verner om sine kvaliteter. Byen er forbilledlig for andre norske steder og byer når det gjelder å satse på bevaring av kulturhistoriske elementer. Risør er et lite samfunn med begrensede ressurser, men vil vokse seg sterk på slik forståelse av seg selv, sier Okkenhaug. ■

agder forster
28/01-2002

Tradisjonsrik Risør-ferge sikret en fremtid

RISØR: Etter at fylkestinget i går vedtok å doble sitt tilskudd til 600.000 kroner, synes nå det meste å være klart for at fergeren «Øisang» kan repareres.

Det var i fjor den drøyt 50 år gamle fergeren gikk i opplag etter at myndighetene ga pålegg om utbedringer som til sammen beløper seg til 3 millioner kroner.

En lokal aksjon for å få berget den tradisjonsrike fergeren

kom i stand, og i januar økte Risør kommune sitt tilskudd fra 300.000 til en hel million kroner, under forutsetning av at Riksantikvaren stiller med den millionen som er forespeilet. De resterende 400.000 er det forutsatt at eierselskapet, A/S Østre Søndeled og Risør Fjordruter, stiller med.

«Øisang» ble sjøsatt fra Moen båtbyggeri i 1950, og har siden gått i rutetrafikk mellom Øysang og Risør. Fergeren er 17

meter og tar tre biler og 60 passasjerer.

– Både av hensyn til skoleelever, fastboende og ikke minst turistsatsingen på Øysangside, mener fylkeskommunen at det viktig at ruten opprettholdes, mener fylkestinget.

Ruten har fraktet 23.000 passasjerer årlig de siste årene. Om lag halvparten av dette er skoleelever. 15 prosent er andre fastboende og

35 prosent turister. Det er Risør Trebåtbyggeri som skal utføre de omfattende reparasjonsarbeidene som er nødvendige. Deres kalkyle for dette arbeidet ligger på drøyt 2,1 millioner pluss moms mens kjøp av en ny dieselmotor på 211 HK er anslått til å koste cirka 230.000 pluss moms.

I tillegg kommer elektriske installasjoner og vvs-oppbygg om bord. ■

REDDET: Snart vil rutebåten «Øisang» være ferdig reparert og klar for å frakte nye skolebarn til og fra Øysang. **ARKIVFOTO**

Nytt liv for Øisang-ferja

RISØR: Gode, gamle «Øisang» gjenoppstår i buene på Risør Trebåtbyggeri. Det ble aldri noen siste seilas for Norges eneste bilferge i tre.

Tore Onsaker

toreo@agderposten.no 901 66027

Før sommersesongen starter for alvor, blir den litt over femti år gamle dama satt inn igjen i ruta mellom Risør og Øisang.

Men båtbyggerne, som har restaurert det som var et kondemneringsspekelse, jobber om kapp med tiden. Arbeidet ble langt mer omfattende enn de trodde på grunn av en ill-sint tømmer-sopp og en stygg galvanisk tæring som hadde herjet vilt om bord.

Det har gått høst, vinter og vår på Risør Trebåtbyggeri. Stadig dukket det opp styggedom som måtte rives vekk og erstattes av nytt.

Spleiselag

Rundt regnet tre millioner kroner koster det å få Øisang i rute igjen. Fergen, som ble bygd på Moen i Risør og sjø-satt i 1950, er så spesiell og verneverdig at Riksantikvaren har lagt en million kroner på bordet.

De folkevalgte i Risør kommune setter så stor pris på den unike fergen at også de betalte en million kroner til regningsaksjonen. Kollegene i Aust-Agder fylkeskommune var heller ikke snauere enn at de gikk inn med 600.000 kroner.

Eierselskapet «Østre Søndeled og Risør Fjordbåtselskap AS» må skaffe resten av pengene god hjelpet av en entusiastisk veneforening.

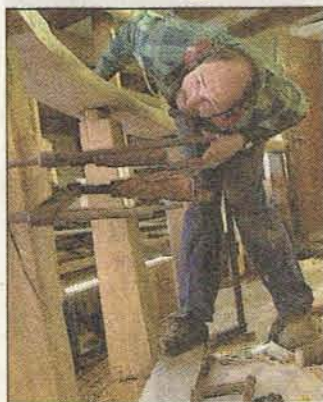
Store skader

Daglig leder Ole Jacob Broch, ved Risør Trebåtbyggeri, forteller at det har vært masse utfordringer etter hvert som store råteskader ble avdekket.

– Det var direkte skremmende å se hvordan tømmer-soppen hadde herjet. All den innestengte fuktigheten gjorde at denne illsinte soppen som har kjerneved til livrett, hadde gode dager. I tillegg fant vi svære skader både på treverk og metall fra galvaniske strømminger, forteller Broch.

Masse nytt

Nå er det en masse nytt på alle bauger og kanter. Alle dekkbjelkene og bjelkebærene er nye, store deler av furudekket med eik ut mot sidene

MASSE NYTT: Lars Grønnvold legger ny rekke på Øisang-fergas bildekk. Nøyaktig slik den var.

AUTENTISK SALONG: – Her i passasjersalongen er også alt bygd opp nøyaktig slik det var, sier daglig leder ved båtbyggeriet, Ole Jacob Broch.

er også nytt. 60 prosent av garneringen, en del av baugpartiet, 80 prosent av dekksoverbygget, en del av fribordet og rundt regnet 65 løpemeter med spant måtte også fornyes.

– Hele tiden har vi også vært nødt til å ta hensyn til at fartøyet er klassifisert som verneverdig og at Riksantikvarens eksperter ville godta løsningene. Også skipskontrollen har vært med underveis, sier Ole Jacob Broch.

For å hindre at sopp og annen elendighet fortsatt skal få herje, er det brukt store mengder av et giftfritt borstoff. I tillegg er det lagt mye arbeid i god utlufting.

Sjøsetting

17 meter lange Øisang er det største fartøyet som har vært inne på beddingen i trebåtbyggeriet i Buvika.

I midten av neste uke blir det sjøsetting. Da kommer skipskontrollen for å ta den store krengetesten.

Men det vil ikke si at fergen er ferdig restaurert. Blant annet må toppen av styrehuset på plass. Det er det ikke høyde for innendørs. I tillegg gjenstår det en del detaljer før båtbyggeriet kan overlate den til skipper Nils Peder Sjøvåg. ■

SNART SJØKLAR: «Øisang» ruver godt i bua på Risør Trebåtbyggeri. Båtbyggerne er snart klar for sjøsetting. Bak fra venstre: Ole Jacob Broch, Espen Sommerfelt, Bjørn Vatne. Foran fra venstre: Lars Grønnvold, Jan R. Karlsen, Stig Mathiesen, Anders R. Larsen og Glenn Marigård.

FOTO: ÅSHILD LUND

Solsiden

Badevannet: **16 grader**
på Indre Havn

SOMMERVÆRET Torsdag - fredag

Torsdag 23 grader, sol. Fredag 23 grader, sol

(Kilde: yr.no)

Øisangferga har gått mellom Øisang og Risør i over 60 år.

Et ypperlig alternativ

Norges eldste bilferge i tre er den 62 år gamle fergen M/F Øisang. Fergen er bindeleddet mellom Øisang og Risør og det å kjøre med den er en opplevelse i seg selv.

Båten ble sjøsatt i 1950 på Moen. Den har gått i rute i alle år, med unntak fra 2002–2003 hvor den hadde litt problemer.

– Jeg liker at den hører til Risør. Sommergjestene setter veldig stor pris på den. Selv er jeg født og oppvokst med fergen og har jobbet på den i ti år. Den er hovedsakelig her på grunn av skoleelevene, forklarer skipper, Rune Gjernes og fortsetter.

– Uten dem hadde det nok ikke vært noen ferge her. Turistene er veldig fornøyd med at

den fortsatt går etter så mange år. De er som oftest blide.

Litt problemer

Noen utfordringer har det vært med den gamle ferga.

– Det har vært litt vedlikehold og isproblemer om vinteren, men det hadde det nok vært med en ny båt også, sier han før matros, Karl Johnny Jacobsen legger til.

– Den er i svært god stand. Det er en gammel, flott, dame. Den er spesiell og et fint alternativ for å komme seg til Lille Danmark og ypperlig for hyttefolka som vil komme seg fra Øisang til byen.

Tre-fergen har plass til tre biler, noe som er viktig å presisere.

– For dem som

så på sommeråpent fikk vite at fergen har plass til en bil, og det er feil, forteller Jacobsen.

Flest er det av dem som skal fra Øisang til Risør. Ved fint vær er det mange som reiser til Lille Danmark.

– Der er det kaianlegg og det er på vår rutestrekning, det er grunnen til at vi kjører dit. Det er også fint og lettvent for barn med strand og stort gress.

Båten har to etasjer. I underetasjen er det salong, som for

det meste blir brukt av skoleelevene i vinterhalvåret.

– Om sommeren er de fleste selvfølgelig på dekk. Med sjøen rett ved siden av og fin utsikt er det et mye bedre transportmiddel enn buss, avslutter Karl Johnny.

Eline Gundersen Gjerde
frilans@austagderblad.no

Matros, Karl Johnny Jacobsen og skipper, Rune Gjernes på Øisangfergen.

Maler Kragerø i Thailand

Øyvind Isaksen (72) maler Kragerømotiver mens han bor i Thailand og selger dem i Kragerø om sommeren. Møt ham i lørdagspratene.

Side 8 og 9

LØRDAG
6. AUGUST
2005

NUMMER 89
KRAGERØ ADRESSES
161. ÅRGANG
LØSSALG KR. 15

Hver sommer blir det debatt om allemannsretten i skjærgården.

LEDER SIDE 6

Kragerø Blad **KV** Vestmar

Prestebolig i forfall

Sannidal prestebolig er preget av forfall, og denne situasjonen har den siste tiden ført til store problemer i arbeidet med å få ansatt ny sokneprest.

Side 3

Fylkesmannen stopper riving

Fylkesmannen i Kragerø har satt en foreløpig stopper for planene om å rive Blå Kors-huset i Kragerø sentrum.

Side 2

Skryt til hjemmesykepleien

Omsorgsleder Vidar Stein Andersen i Kragerø kommune skamroser de ansatte i hjemmesykepleien.

Side 4

Vil plante trær ved Elefanten

Den tidligere eieren av eiendommen ved Elefanten på Skåtøy vil nå plante trær på det omstridte området, noe den nye eieren også samtykker i.

Side 7

Trebåtferje med livets rett

VED RORET: Nils Peder Sjøvåg sitter på mange måter ved roret. Han er skipper på M/F «Øysang» i tillegg til å inneha jobbene som daglig leder og styreformann i ferjeselskapet

FOTO: Svein Ove Isaksen

Denne helgen er det den årlige trebåtfestivalen i Risør. En by med slik trebåtentusiasme har selvfølgelig også Norges eneste bilferge i tre. Og skipper på skuta er Kragerø-mannen Nils Peder Sjøvåg.

M/F «Øysang» har siden 1950 gått i rute mellom Øysang og Risør. Den holdt på å bli nedlagt i 2002, men nå er den nyrestaurert og det lokale ferjeselskapet lever i beste velgående.

Side 4 og 5

Ut mot havet

Hans Georg Hopeland og Inger Skailand (bildet) har drevet Portør Pensjonat i tre år og er fornøyd så langt. Bedriften går bra og har både flyvende og tobente gjester ytterst mot havet.

Side 10 og 11

Norges eneste bilferge i tre

- Det er mange reisende, og fergeruta lever i beste velgående, sier skipper Nils Peder Sjøvåg på M/F «Øysang». Dette er Norges eneste bilferge i tre og den går i fast rute mellom Øysang og Risør.

• SVEIN OVE ISAKSEN • 35 98 67 63

Siden 1950 har denne ferja gått i rute mellom Øysang og Risør. Den er en viktig ferdselsåre for veldig mange. Om sommeren er det i all hovedsak turister som bruker tilbudet, og ellers i året er det blant annet skolekjøring. I 2002 sto ferjeruta i fare for å bli nedlagt, men den ble reddet etter iherdig innsats fra selskapet.

Eget selskap

Ferja eies av et selskap med aksjonærer fra lokalbefolkningen på Øysang og handelsstanden i Risør. Skipper Nils Peder Sjøvåg er daglig leder og styreformann. Eneste ansatt i selskapet utenom han selv er Rune Gjernes.

I 2002 møtte vi veggen da Sjøfartsdirektoratet påla oss å renovere båten. Administrasjonen og den politiske ledelsen i Risør kommune gjorde en kjempejobb overfor fylket og Riksantikvaren. De hjalp oss med søknader og det som måtte til for å få støtte til renoveringen. Det endte med at vi satte i stand ferja helt fra bunnen i tillegg til at det ble satt inn en ny maskin. Nå er vi godt rustet for fremtiden, forteller skipperen.

Blide turister

Trafikken i sommer har så langt vært omtrent som i fjor, og det er man fornøyd med.

- Det er ganske stor trafikk, og vi går i rute frem og tilbake hele dagen. Av og til kjører vi innom Lille Danmark med badegjester. Mange hytteturister i Levang-, Gjernes- og Stabbestad-området bruker ferja over til Risør for å handle. Ferja kan kun ta med tre biler av gangen, men på fergeleiet på Øysang er det god plass til parkering, og den er gratis. Derfor er det mange som benytter seg av dette tilbudet. Vi legger jo til midt i Risør sentrum, forteller Sjøvåg.

Tilskudd

Som veldig mange andre buss- og ferjeruter, får Øysang-ferja tilskudd fra fylkeskommunen til driften.

- Det må til for å få dette til å gå rundt. Da vi kjempet for å overleve i 2002 var det ikke bare selve rutetilbudet som var avgjørende. Jeg tror også det ble lagt stor vekt på det kulturelle ved dette fergetilbudet. Det er jo en veldig spesiell ferje - faktisk landets eneste bilferje i tre, fremholder Sjøvåg som selv er Kragerømann. Han bor noen hundre meter innenfor kommunegrensa - på småbruket Engemyr.

Søsterferja er M/F «Levang» som gikk i Kragerøskjærgården for mange år siden. Ryktet forteller at denne fortsatt er i virksomhet, men kun med charterturer på Sotra i sommerhalvåret.

TRE BILER: Den gamle treferje M/F «Øysang» tar kun tre biler.

- Subber nedat av og til

- Det er trangt i sundet ut fra Øysang. Ved lavvann subber vi av og til sandbunnen. Da må vi ringe Nupen i Kragerø for å grave opp litt.

• SVEIN OVE ISAKSEN • 35 98 67 63

Det sier skipper Nils Peder Sjøvåg. Øysang-ferja stikker nesten tre meter, og ytterst i sun-

det er det både trangt og grunt.

- Men i og med at det er sandbunn, så er det ikke så farlig. Når jeg føler at det er fare på ferde, lirker vi oss forsiktig over. Det går imidlertid noen år mellom hver gang vi må grave i sundet.

Mange reisende om sommeren synes det er en opplevelse å ta den gamle ferja, og når den i

tillegg må manøvrere gjennom dette trange sundet, blir opplevelsen desto større.

- Tilbakemeldingene fra turistene er mange og udelt positive. Det er hyggelig å kjøre Øysang-ferja om sommeren, sier skipperen.

I SENTRUM: Ferja fra Øysang legger til helt innerst i havnebassenget i Risør. Her står mannskap Rune Gjernes klar.

SMALT: Av og til må det graves bort sand i det trange sundet ved Øysang, for at ferja skal kunne legge til.

23/08/2001

Til den det måtte angå

Aksjonsgruppen ” MF ØISANG I DRIFT ”

MF ØISANG er landets eldste bilferge i tre som har vært i kontinuerlig drift. Fergen er et levende kulturminne og en institusjon i trehusbyen Risør.

Vi er kjent med at selskapet som eier og driver MF ØISANG nå er stilt overfor økonomiske utfordringer i vedlikehold av trefergen som vanskelig lar seg forsvare ut fra vanlige bedriftsøkonomiske hensyn.

Vi har etablert en aksjonsgruppe med et faglig nettverk som skal arbeide for at MF ØISANG skal kunne fortsette å virke i de farvann og miljøer fergen har betjent de siste halvt hundre årene.

Gruppen vil arbeide lokalt og nasjonalt.

Gruppens talsmann er Erling Okkenhaug Tlf: 92092522 / erling@okkenhaug.com

Følgende personer deltar i etableringen av aksjonsgruppen/nettverket.

Dagfinn Pedersen, Øysang
Anne Gro Johnsen, Gjernes
Heidi Hødnebø Olsen, Hødnebø
Willy Thorsen, Risør
Thorvald Garthe, Risør
Erling Okkenhaug, Oslo

Norsk Sjøfartsmuseum

Risør kommune
Furumveien 1
4950 Risør

Bygdøyenes, 28. september 2001

M/F ØISANG

Norsk Sjøfartsmuseum har med interesse fulgt arbeidet i Risør-distriktet med å sikre fremtiden til M/F *Øisang*.

Selv om *Øisangs* betydning først og fremst er knyttet til distriktet den har trafikkert, har ferja også nasjonal verdi, både kultur- og samferdselshistorisk. I 1950-årene bygde Em. Moen & Sønn ved Risør flere bilferjer av omtrent samme type og størrelse. De fleste er for lengst blitt erstattet av bruer eller av nyere og større fartøyer.

Øisang er den siste av denne typen som fortsatt er i aktiv drift, til og med i samme rute som den ble satt inn i for femti år siden. Selv om den har gjennomgått nødvendige reparasjoner og oppgraderinger – blant annet ny hovedmotor i 1994 – fremstår *Øisang* i det store og hele slik den var ved overleveringen i 1950.

Norsk Sjøfartsmuseum vil på denne måte uttrykke sin støtte til arbeidet for å bevare M/F *Øisang* for fremtiden – i sin tradisjonelle rute.

Med vennlig hilsen
NORSK SJØFARTSMUSEUM

Bård Kolltveit
forskningsleder

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Saksbehandler, innvalgstelefon
Arne I. Stenberg, 22 24 82 47

Vår dato
27.09.2001
Deres dato
31.08.2001

Vår referanse
01/2408
Deres referanse
EO

Aksjonsgruppen "M/F ØISANG I DRIFT"
Erling Okkenhaug Allgrønn
Majorstuveien 25 b
0367 OSLO

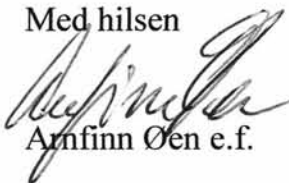
BEVARING AV M/F ØYSANG

Det vises til Deres brev til Samferdselsministeren oversendt pr. e-mail 31. august d.å.

Det er fylkeskommunene som er ansvarlig for den lokale kollektivtransporten, inkludert de fylkeskommunale ferjerutene både mht. rute-, takst-, og tilskuddspolitikken. Det er derfor Aust-Agder fylkeskommune som er hovedansvarlig for den lokale ruten i Risør som betjenes av M/F Øisang.

Vi minner ellers om at det er Riksantikvaren som er ansvarlig og rette instans for bevaring av slike kulturminner som det her er snakk om.

Med hilsen

Arnfinn Øen e.f.

Arne I. Stenberg

Gj.part: Samferdselsavdelingen i Aust Agder

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse
Akersgt. 59 (R5)
Org.: 972 417 904

Telefon
Sentralbord: 22 24 90 90
Se saksbehandlers
innvalgsnr.

Telefax
22 24 95 72 Avd.
22 24 95 70 Arkiv

A/S Østre Søndeled & Risør fjordruter

Engemyr

4990 Søndeled

Tlf. 37154774 – 91386097

Riksantikvaren

Postboks 8196 Dep.

0034 Oslo

Risør 241200

Søknad om status som verneverdig fartøy/ tilskudd til reparasjon.

Denne søknaden gjelder M/F "ØISANG". Utførlig historikk og data fremgår av den medfølgende rapporten fra konsulentfirmaet "Mimir".

Som det fremgår av denne rapporten er vi nå inne i en fase hvor man må ta en avgjørelse i den ene eller den andre retningen. Det ble den 21. desember i år avholdt et møte i Risør ang. denne saken. Tilstede var Samferdselssjefen samt en saksbehandler fra Aust – Agder Fylkeskommune, Teknisk sjef og næringssjef i Risør kommune samt undertegnede og et styremedlem fra vårt selskap.

Den foreløpige konklusjonen fra dette møtet var å prøve å restaurere M/F "ØISANG".

For å få realisert dette er vi avhengig av økonomisk støtte.

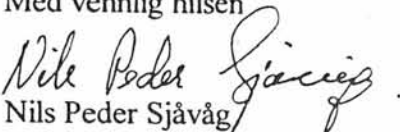
Møtet gikk inn for følgende fordeling:

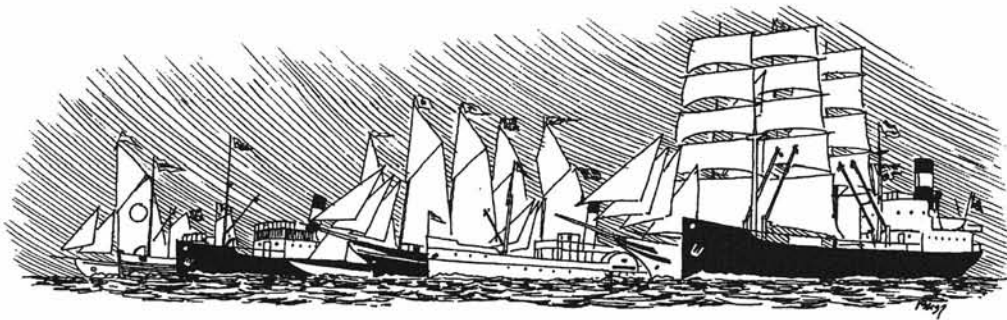
Tilskudd fra Risør kommune	kr	300 000
Tilskudd fra Aust-Agder fylkeskommune	kr	300 000
Riksantikvaren/Vegmuseet	kr	300 000
A/S Østre Søndeled & Risør fjordruter	kr	100 000

Vi har fått signaler fra Risør kommune og Aust-Agder fylkeskommune at de vil bevilge sine respektive beløp og vi imøteser derfor et positivt signal også fra Riksantikvaren.

Dersom vi ikke klarer å få finansiert den forestående reparasjon, vil vi måtte kondemnere M/F "Øisang" og søke å finne en annen løsning til vår fergetrafikk

Med vennlig hilsen

Nils Peder Sjøvåg
styreformann.

NORSK FORENING FOR FARTØYVERN

”M/F Øisang” - uttalelse fra Norsk Forening for Fartøyvern.

NFF er en landsdekkende interesseforening for eiere av fartøy som anses å være bevaringsverdige i et kulturhistorisk perspektiv. Et flertall av landets antikvarisk verdifulle fartøy er i dag tilsluttet foreningen. Vi har som en viktig oppgave å bedre rammebetingelsene for dette krevende vernearbeidet og holde et våkent øye med at den siste rest av våre bevaringsverdige fartøy sikres.

Som man vil forstå vekker den situasjonen som har oppstått i Risør med mulig driftsstans for hederskronede ”M/F Øisang” bekymring også i vårt miljø. Det er ingen tvil om at fergen er en viktig del vår maritime kulturarv så vel lokalt som nasjonalt.

Mer enn på noe annet vernefelt er det i fartøyvernet snakk om bevaring gjennom bruk. Ut fra et bevaringsperspektiv anbefaler NFF derfor på det sterkeste at ”M/F Øisang” sikres videre drift. Vi har forstått at eierne av fergeselskapet har øye for at ”M/F Øisang” i fortsatt drift er lokalhistorisk viktig. At de for å bidra til en slik løsning må ha en kommersielt forsvarlig plan på bordet, er fullt forståelig. Her mener vi at våre offentlige verneinstanser bør kunne bidra.

Da dette av driftsmessige grunner er en hastesak, ser vi at det i første omgang er en utfordring for verneinteressen lokalt og regionalt, men styret i NFF vil følge saken nøye i tiden som kommer.

For styret i Norsk Forening for Fartøyvern

Jan H. Arntzen
leder

Kopi: Riksantikvren v/ Fredrik Denneche
Risør kommune v/ Ordfører

”M/F Øisang” - uttalelse fra Norsk Forening for Fartøyvern.

NFF er en landsdekkende interesseforening for eiere av fartøy som anses å være bevaringsverdige i et kulturhistorisk perspektiv. Et flertall av landets antikvarisk verdifulle fartøy er i dag tilsluttet foreningen. Vi har som en viktig oppgave å bedre rammebetingelsene for dette krevende vernearbeidet og holde et våkent øye med at den siste rest av våre bevaringsverdige fartøy sikres.

Comment: punktum

Som man vil forstå vekker den situasjonen som har oppstått i Risør med mulig driftsstans for hederskronede ”M/F Øisang” bekymring også i vårt miljø. Det er ingen tvil om at fergen er en viktig del vår maritime kulturarv så vel lokalt som nasjonalt.

Mer enn på noe annet vernefelt er det i fartøyvernet snakk om bevaring gjennom bruk. Ut fra et bevaringsperspektiv anbefaler NFF derfor på det sterkeste at ”M/F Øisang” sikres videre drift. Vi har forstått at eierne av fergeselskapet har øye for at ”M/F Øisang” i fortsatt drift er lokalhistorisk viktig. At de for å bidra til en slik løsning må ha en kommersielt forsvarlig plan på bordet, er fullt forståelig. Her mener vi at våre offentlige verneinstanser bør kunne bidra.

Da dette av driftsmessige grunner er en hastesak, ser vi at det i første omgang er en utfordring for verneinteressen lokalt og regionalt, men styret i NFF vil følge saken nøye i tiden som kommer.

For styret i Norsk Forening for Fartøyvern

Jan H. Arntzen
leder

Kopi: Riksantikvren v/ Fredrik Denneche

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Erling Okkenhaug
OKKENHAUG Den Stille Bølgen
Majorstuveien 25b
0367 OSLO

Deres ref

Vår ref
01/5026 R ERu

Dato
12.10.2001

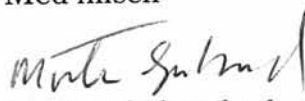
M/F Øisang i drift – Evt. nedleggelse av bilfergen M/F Øisang – Risør

Vi viser til e-post av 30. august 2001 angående eventuell nedlegging av bilfergen M/F Øisang. I henvendelsen rettes det en forespørsel om muligheten for å bidra til å forhindre nedlegging.

Kommunal- og regionaldepartementet ser verdien av denne typen kulturbærere i et lokalsamfunn. Departementet har imidlertid ikke egne midler i sitt budsjett til å kunne støtte denne type tiltak.

Til slutt vil vi ønske lykke til i arbeidet for fortsatt drift av bilfergen M/F Øisang.

Med hilsen

Morten Gulsrud e.f.
underdirektør

Endre Rudolfson
førstekonsulent

